

Μια ή πολλές Τουρκικές γλώσσες;
Τα χαρακτηριστικά της τουρκικής γλώσσας (ιστορία, δομή, λειτουργία)

Marina_papageorgiou@yahoo.gr

Ιστορία της τουρκικής γλώσσας

- ❖ Η πρώτη επίσημη μνεία της τουρκικής γλώσσας χρονολογείται από τον 8ο αιώνα, όπου οι Τούρκοι έζησαν στην κεντρική Ασία.
- ❖ Περίοδοι ιστορίας της τουρκικής γλώσσας:
  - 1) Πρωτοτουρκική περίοδος: Αναφέρεται στα πρώιμα στάδια της τουρκικής γλώσσας, περίπου από τον 8ο αιώνα και μετά, όταν οι Τούρκοι ζούσαν στην κεντρική Ασία και ερχόντουσαν σε επαφή με άλλους πολιτισμούς.
  - 2) Περίοδος Σελτζούκων: Ακολουθεί την περίοδο των Ογκούζων και εκτείνεται από τον 11ο έως τον 13ο αιώνα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι Σελτζούκοι ιδρύουν το Σελτζουκικό Ιμπεριαλιστικό Σύστημα και η τουρκική γλώσσα εξαπλώνεται περαιτέρω.
  - 3) Περίοδος Σελτζούκων: Ακολουθεί την περίοδο των Ογκούζων και εκτείνεται από τον 11ο έως τον 13ο αιώνα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι Σελτζούκοι ιδρύουν το Σελτζουκικό Ιμπεριαλιστικό Σύστημα και η τουρκική γλώσσα εξαπλώνεται περαιτέρω.
  - 4) Οθωμανική Περίοδος: Από τον 13ο αιώνα έως την κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας το 1923, η Οθωμανική Τουρκική είναι η επίσημη γλώσσα της αυτοκρατορίας. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η τουρκική γλώσσα επηρεάζεται σημαντικά από την αραβική και την περσική γλώσσα.
  - 5) Σύγχρονη Περίοδος: Μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1923, πραγματοποιείται μια γλωσσική αναβίωση που στοχεύει στην απλοποίηση και την ανανέωση της γλώσσας. Αυτή η περίοδος περιλαμβάνει την επίσημη χρήση της σύγχρονης τουρκικής γλώσσας.

Πρωτοτουρκική περίοδος

- Οι πρώτες ιστορικές αναφορές στους Τούρκους εμφανίζονται στα κινεζικά αρχεία το 200 π.Χ.
- Αποκαλούνται ως τουρκικές φυλές Hsiung-un. Αργότερα, άλλες κινεζικές πηγές του 6^{ου} μ.Χ αιώνα κάνουν λόγο για το φυλετικό βασίλειο των Ku-Küe.
- Το πρώτο γραπτό δείγμα Τουρκικής γλώσσας βρέθηκε στις όχθες του ποταμού Ορχούν και έχει χρονολογηθεί περίπου στο 730μ.Χ.
- Η αρτιότητα της γλώσσας, που υπάρχει σ'αυτά τα μνημεία, υποδηλώνει ότι τα Τουρκικά ως γλώσσα των γραμμάτων χρησιμοποιούνταν από αρκετά πρώιμη περίοδο.
- Παρατηρούνται διάφορες μορφές γραφής όπως: η Νεστοριανή, οι γραφές Σογδιανή, Ουϊγουρική και Παλί.
- Από τον 11^ο αιώνα χρησιμοποιείται το αραβικό αλφάβητο σε ισλαμικά κυρίως κείμενα.
- Ανάλογα με την περιοχή όπου εγκαθίστανταν οι Τούρκοι, υιοθετούσαν και διάφορα αλφάβητα, όπως το συριακό, το αρμενικό και το γεωργιανό.

Σύγχρονη Περίοδος: Γλωσσική μεταρρύθμιση τουρκικής γλώσσας

- Με την ανακήρυξη της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1923, η υιοθέτηση ενός νέου αλφαβήτου απετέλεσε μείζον θέμα.
- Ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, προσάρτησε το Λατινικό αλφάβητο στο Τουρκικό φωνητικό σύστημα καταργώντας την Οθωμανική γραφή και υιοθετώντας την Λατινική.
- Το νέο λατινικό αλφάβητο απέδιδε τα τουρκικά φωνήεντα και σύμφωνα ακριβέστερα απ'ότι το Οθωμανικό (αραβικό).
- Η γραφή έγινε πιο απλή και δόθηκε η ευκαιρία σε πολλούς ανθρώπους, που αντιμετώπιζαν δυσκολίες με της παλαιάς γραφής, να μορφωθούν.
- Έγινε προσπάθεια αποβολής των ξένων λεξιλογικών στοιχείων.
- Το Ίδρυμα Τουρκικής Γλώσσας (Türk Dili Kürümü) που ιδρύθηκε το 1932, επόπτευσε τη συλλογή και τη διάδοση του τουρκικού λεξιλογίου, ώστε να αντικαταστήσει με αυτό τα αντίστοιχα αραβικά και περσικά δάνεια.
- Το 1934 άρχισαν να δημοσιεύονται οι κατάλογοι των νέων τουρκικών λέξεων και το 1935 άρχισαν να δημοσιεύονται στον Τύπο μέσω εφημερίδων και περιοδικών.
- Ενώ πριν το 1932 η χρήση των τουρκικών λέξεων στα γραπτά κείμενα ήταν περίπου του ύψους 35-40%, στα τελευταία έτη έφθασε στο 80%. Αυτό αποτελεί απτή απόδειξη ότι η γλωσσική επανάσταση του Κεμάλ πέτυχε τελικά μέρος των προγραμματικών της στόχων.

Χαρακτηριστικά τουρκικής γλώσσας

- Διαθέτει περίπου 30 διαλέκτους
- Αλταϊκή γλώσσα
- ❖ Χαρακτηριστικά Αλταϊκών γλωσσών:
  - Φωνηεντική αρμονία.
  - Δεν υπάρχουν γένη και άρθρα.
  - Η κλίση των ουσιαστικών και των ρημάτων γίνεται με επιθήματα (συγκολλητική δομή), δεν υπάρχουν προθήματα.
  - Μετά από αριθμητικές λέξεις δεν χρησιμοποιείται πληθυντικός.
  - Χρησιμοποιούνται ρηματικές μορφές στη θέση δευτερευουσών προτάσεων.

(συνέχεια)

- ❖ Όσον αφορά στη διάταξη των όρων της πρότασης:
  - Το κυρίως ρήμα βρίσκεται στο τέλος της πρότασης.
  - Το υποκείμενο προηγείται του ρήματος και βρίσκεται τις περισσότερες φορές στην αρχή της πρότασης.
  - Το αντικείμενο τίθεται πριν από το ρήμα, όταν η έμφαση της ενέργειας δίνεται σε αυτό, οι χρονικοί προσδιορισμοί προηγούνται των τοπικών προσδιορισμών.
  - Το τουρκικό αλφάβητο έχει 29 φθόγγους (21 σύμφωνα, 8 φωνήεντα).
  - Οι γνήσιες τουρκικές λέξεις τονίζονται συνήθως στη λήγουσα.
  - Υπάρχει σχεδόν πάντα αρμονία μεταξύ των φωνηέντων και των συμφώνων καθώς και των καταλήξεων που προστίθενται στις λέξεις, επίσης ποτέ δε συναντάμε δύο φωνήεντα το ένα δίπλα στο άλλο.

Παραδείγματα συγκολλητικής δομής

- evlerinizdekilerden (=απ'αυτούς που είναι στα σπίτια σας).

ev	-ler	-iniz	-de	-ki	-ler	-den
Ριζική λέξη	Κατάληξη πληθ.	Κατάληξη Β' πληθ	Τοπική κατάληξη	Κατάληξη Αναφορικού (που)	Κατάληξη πληθ. αριθ.	Αφαιρετική κατάληξη

- gelebileceğim= θα μπορέσω να έρθω

gel	-ebil	-eceğ	-im
Ρίζα ρήματος	Τύπος που δηλώνει το «μπορώ»	Θέμα μέλλοντα	Κατάληξη α' ενικού προσώπου

Ταξινόμηση Τουρκικών διαλέκτων

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΙ
(TÜRK LEHÇELERİ)

Δυτικά Τουρκικά (Batı Türkçesi)
(Νοτιο-δυτικά Τουρκικά)
(Güneybatı Türkçeleri)

- Τουρκικά Τουρκίας (Türkiye Türkçesi)
- Τουρκικά Γκαγκαούζ (Gagauz Türkçesi)
- Τουρκικά Αζερμπαϊτζάν(Azerbaycan Türkçesi)
- Τουρκικά Τουρκμέν (Türkmen Türkçesi)
-
-
-
-

Ανατολικά Τουρκικά (Doğu Türkçeleri)
(Βορειο-ανατολικά Τουρκικά)
(Kuzeydoğu Türkçeleri)

- Τουρκικά Ουζμπέκ (Özbek Türkçesi)
- Τουρκικά Καζάκ (Kazak Türkçesi)
- Τουρκικά Ουιγκούρ (Uygur Türkçesi)
- Τουρκικά Κιργκίζ (Kirgiz Türkçesi)
- Τουρκικά Καρακαλπάκ (Karakalpak Türkçesi)
- Τουρκικά Καζάν (Kazan Türkçesi)
- Τουρκικά Μπασκούρτ (Başkurt Türkçesi)
- Τουρκικά Κιρίμ (Kırım Türkçesi)
- Τουρκικά Καρατσάι-Μαλκάρ(Karaçay-Malkar Türkçesi)
- Τουρκικά Νογκάι (Nogay Türkçesi)
- Τουρκικά Κουμούκ (Kumuk Türkçesi)
- Αλταϊκά Τουρκικά (Altay Türkçesi)
- Τουρκικά Τουβά (Tuva Türkçesi)
- Τουρκικά Χακάς (Hakas Türkçesi)

Λειτουργία τουρκικής γλώσσας

- Τα τουρκικά είναι μια γλώσσα που ομιλείτε από την Κίνα μέχρι τις ακτές της Αδριατικής.
- Τα τουρκικά είναι μία από τις 3000 γλώσσες οι οποίες μιλιούνται περισσότερο στον κόσμο και αποτελούν μητρική γλώσσα περισσότερων από 70.000.000 ανθρώπων.
- Μαζί με τις διαλέκτους της ομιλείτε γύρω από 220 εκατομμύρια άτομα στον κόσμο.
- Ομιλείται ευρέως στα Βαλκάνια, σε βιομηχανικές περιοχές στην Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, Αυστρία, το Βέλγιο και σε Σκανδιναβικές χώρες καθώς και σε χώρες της Κεντρικής Ασίας.
- Τα τουρκικά ως ξένη γλώσσα διδάσκονται σε 687 διαφορετικά εκπαιδευτικά ιδρύματα σε 105 διαφορετικές χώρες.

Λόγοι εκμάθησης τουρκικής γλώσσας

- ❖ Μαθαίνουν τα τουρκικά για διάφορους λόγους όπως:
  - αναζήτηση εργασίας,
  - ενδιαφέρον για τον τουρκικό πολιτισμό,
  - επιρροή από τις τουρκικές σειρές,
  - επιθυμία εκμάθησης μιας διαφορετικής γλώσσας.
- Η γνώση της τουρκικής γλώσσας θεωρείται χρήσιμη στο σύγχρονο κόσμο, για την καριέρα των φοιτητών, τις επαγγελματικές ευκαιρίες, προκειμένου να γνωρίσουν ένα νέο τρόπο ζωής, να μελετήσουν μια νέα ξένη γλώσσα, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους καθώς και γενικότερα να βιώσουν μια νέα εμπειρία.

Διδασκαλία τουρκικής ως ξένης γλώσσας

- Η διδασκαλία της τουρκικής στο εξωτερικό θα πρέπει να γίνει πιο συστηματική.
- Οι διδάσκοντες/ουσες να γνωρίζουν καλά τα χαρακτηριστικά της γλώσσας-στόχου και τον τουρκικό πολιτισμό.
- Είναι σημαντικό να προετοιμάζεται υλικό σύμφωνα με τα επίπεδα γλωσσομάθειας και τα χαρακτηριστικά της χώρας όπου διδάσκονται τα τουρκικά.
- Θα πρέπει να δημιουργούνται διαφορετικά προγράμματα διδασκαλίας και εκπαιδευτικά υλικά που να απευθύνονται σε: διδασκαλία της τουρκικής σε δίγλωσσους, διδασκαλία της τουρκικής σε ανήλικους και η διδασκαλία της τουρκικής σε ξένους.
- Η συγκολλητική της δομή την καθιστά ιδιαίτερη και απαιτεί την υπαγωγή σε ένα συγκεκριμένο τρόπο λειτουργικής σκέψης καθώς και σε συγκεκριμένες μεθόδους διδασκαλίας.

Τουρκία και τουρκική γλώσσα

- Η γεωγραφική τοποθεσία της Τουρκίας καθώς και τα οικονομικά και πολιτικά της επιτεύγματα την καθιστούν μια αξιοσημείωτη χώρα.
- Η τουρκική γλώσσα προσπαθεί επιτυχώς να γίνει μια γλώσσα ευρείας επικοινωνίας η οποία τα τελευταία χρόνια έχει σημειώσει μεγάλη ζήτηση από ξένους για διάφορους λόγους.
- Κάθε χρόνο χιλιάδες άτομα από διάφορες χώρες μεταβαίνουν στην Τουρκία για να γνωρίσουν δια ζώσης τον τουρκικό πολιτισμό και να μάθουν την τουρκική γλώσσα.
- Αρκετοί/ες σπουδαστές/τριες πάνε για πανεπιστημιακές σπουδές στην Τουρκία, όπου δεν μπορούν να επικοινωνήσουν σε άλλη γλώσσα οπότε αναγκάζονται να μάθουν τουρκικά.

Βιβλιογραφία

- Demir, N., & E. Yılmaz. 2003. Türk Dili El Kitabı. Άγκυρα: Grafiker Yay.
- Ercilasun, A. 2004. Türk Dili Tarihi. Άγκυρα: Akçağ.
- Καραντζόλα, Ε. 2016. Γλωσσικές πολιτικές στις χώρες της Μεσογείου. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Παπαγεωργίου, Μ. 2024. Η τουρκική ως γλώσσα διεθνούς επικοινωνίας στη ΝΑ Μεσόγειο: Από τη γλωσσική πολιτική στη διδακτική. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Saydam, M. & O. Çangal. 2018. The Effect of Extra-Curricular Activities with Active Participation on the Student Motivation in Teaching Turkish to the Foreigners. *Journal of Theoretical Educational Science* 11(2): 342-358.
- Yaylı, D. & Y. Bayyurt. 2014. Yabancılara Türkçe öğretimi: politika yöntem ve beceriler. Anı Yayıncılık.
- Yiğit, M. 2021. Saraybosna Yunus Emre Enstitüsündeki Kursiyerlerin Türkiye Algisi ve Türkçe Öğrenme Sebepleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11(1): 207-216.
- Yılmaz, F. 2016. Turkish language and teaching Turkish as a foreign language. *International Journal of Humanities and Social Science Invention* 5 (12): 77-81.

Σας ευχαριστώ